37 071 Verslag van een werkbezoek aan Chili en Argentinië door een delegatie van de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Nr. 1 Verslag van een werkbezoek aan Chili en Argentinië door een delegatie van de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van 20 tot 26 augustus 2026

Vastgesteld 19 november 2026

Een delegatie uit de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking bracht van 20 tot en met 26 augustus 2026 een werkbezoek aan Chili en Argentinië. De delegatie bestond uit de leden Den Hollander (voorzitter), Bamenga (D66), Maes (VVD), Kröger (PRO) en Lohman (CDA).

In het licht van veranderende geopolitieke verhoudingen zetten Nederland en de Europese Unie in op diversificatie van de handelsrelaties, versterking van de samenwerking met gelijkgezinde partners en het verminderen van strategische afhankelijkheden. Tegen deze achtergrond vond het werkbezoek aan Chili en Argentinië plaats. Het bezoek had tot doel de bilaterale relaties te versterken en meer inzicht te krijgen in de politieke, economische en maatschappelijke ontwikkelingen in beide landen. Daarbij werd in het bijzonder aandacht besteed aan handel, kritieke grondstoffen, duurzame ontwikkeling, geopolitieke ontwikkelingen, mensenrechten en landbouw. De opgedane inzichten zijn tevens van belang voor de parlementaire behandeling van de geavanceerde kaderovereenkomst tussen de EU en Chili en de EU-Mercosur partnerschapsovereenkomst, die beiden door de Tweede Kamer moeten worden geratificeerd.

In onderstaand verslag worden de hoofdlijnen van de gevoerde gesprekken
weergegeven. De delegatie bedankt alle gesprekspartners en allen die betrokken zijn geweest bij het organiseren van dit werkbezoek. In het bijzonder wil de delegatie haar waardering uitspreken voor de inzet van de Nederlandse ambassades in Chili en Argentinië.

De voorzitter van de delegatie,
Den Hollander

De griffier van de delegatie,
Prenger

Deel 1: Chili

Donderdag 20 augustus 2026

Na aankomst op de luchthaven van Santiago de Chile vertrok de delegatie naar het oude Congresgebouw voor een ontmoeting met Chileense parlementariërs. De delegatie werd ontvangen door de Voorzitter van het Chileense Huis van Afgevaardigden en leden van de interparlementaire vriendschapsgroep Nederland-Chili. Zij benadrukten de sterke banden tussen beide landen en spraken hun waardering uit voor de opvang die Nederland in de jaren zeventig en tachtig bood aan Chilenen die de dictatuur ontvluchtten. De economische positie van Chili kwam uitgebreid aan bod. Na een periode van gematigde groei wil het land voorkomen dat het in de zogenoemde *middle income trap* belandt. Daarom zet Chili in op economische modernisering en verdere internationale samenwerking, die volgens de gesprekspartners onmisbaar is vanwege de geografisch geïsoleerde ligging van het land. Op geopolitiek vlak wil Chili geen partij kiezen in de rivaliteit tussen de Verenigde Staten en China. Het streeft naar constructieve betrekkingen met beide landen en met andere partners. Verder kwamen de toegenomen migratiedruk, met name vanuit Venezuela, en mogelijkheden voor bilaterale samenwerking op het gebied van handel, landbouw en waterbeheer aan bod. Tot slot werd gesproken over de positie van inheemse volken in Chili.

Aansluitend bezocht de delegatie de bibliotheek van het oude Congres. Daar stond kennisuitwisseling tussen parlementaire bibliotheken centraal. Ook kreeg de delegatie een selectie Nederlandse boeken uit de collectie te zien, waaronder exemplaren van meer dan een eeuw oud.

Vervolgens bezocht de delegatie de verpakkingsfaciliteit van Grupo Jorge Schmidt in Panquehue. Daar kreeg zij een rondleiding langs het sorteer- en verpakkingsproces van mandarijnen voor de export. Het familiebedrijf produceert daarnaast kersen en avocado's, waarvan een deel bestemd is voor de Nederlandse markt. Via het WAVE-programma (Water, Agriculture, Values and Ecosystems), gesteund door de Nederlandse overheid, werkt het bedrijf samen met Chileense en Nederlandse partners aan duurzame landbouw. Het partnerschap richt zich op beter waterbeheer, regeneratieve landbouw en het behoud van biodiversiteit in de Aconcagua-vallei. Tijdens het bezoek werd toegelicht hoe deze uitgangspunten worden toegepast in de dagelijkse bedrijfsvoering.

De dag werd afgesloten met een informeel diner met medewerkers van de Nederlandse ambassade, waar de delegatie verder werd bijgepraat over de politieke, economische en sociale ontwikkelingen in Chili.

Vrijdag 21 augustus 2026

De dag begon met een ontbijtbijeenkomst op de Nederlandse ambassade met de ambassadeurs van België, Spanje, Polen en Duitsland en het hoofd van de afdeling Economie en Handel van de EU-delegatie in Chili. Zij schetsten de bilaterale relaties met Chili en bespraken de mogelijkheden voor nauwere Europese samenwerking. Hoewel Chili door de grote afstand in Europa minder zichtbaar is, werd het omschreven als een belangrijke en gelijkgezinde partner. Met de EU-lidstaten als grootste buitenlandse investeerder in Chili en dankzij Chili's belangrijke positie op het gebied van kritieke grondstoffen, hebben beide partijen een strategisch belang bij verdere samenwerking. De gemoderniseerde kaderovereenkomst tussen de EU en Chili, ondertekend in december 2023, vormt hiervoor een belangrijk kader. Deze overeenkomst werd omschreven als een van de meest moderne en vergaande bilaterale overeenkomsten van de EU, met liberalisering van 99% van de handel en afzonderlijke hoofdstukken over onder meer handel, kritieke grondstoffen en gender. Tot nu toe hebben achttien EU-lidstaten de overeenkomst geratificeerd; Nederland nog niet. Hoewel grote delen sinds 1 februari 2025 voorlopig in werking zijn getreden, zijn de bepalingen over investeringsbescherming dat nog niet, iets waaraan Chili veel belang hecht. Het langdurige ratificatieproces voedt in Chili het beeld dat de EU complex en onvoldoende voorspelbaar is.

Vervolgens had de delegatie een reeks gesprekken met de Chileense autoriteiten. Allereerst met de secretaris-generaal van het ministerie van Buitenlandse Zaken, de heer Tressler. Hij benadrukte dat onder de

regering-Kast geen fundamentele koerswijziging in het buitenlandbeleid zal komen. Chili blijft zich onverhoopt inzetten voor mensenrechten, democratie, multilateralisme en de internationale rechtsorde, maar legt wel andere accenten. Veiligheid krijgt bijvoorbeeld meer nadruk, onder meer via internationale samenwerking tussen politiediensten. Verder werd gesproken over geopolitieke ontwikkelingen, waaronder de oorlog in Oekraïne, de positie van China en de VS in Chili en samenwerking rond Antarctica. Tressler onderstreepte het belang van betrouwbare internationale partnerschappen en sprak de hoop uit dat Nederland de gemoderniseerde EU-Chili kaderovereenkomst spoedig ratificeert. Ook vroeg hij steun voor de Chileense kandidatuur om het secretariaat van het Verdrag inzake Biodiversiteit buiten Nationale Jurisdictie (BBNJ, het zogenoemde High Seas Treaty) in Valparaíso te vestigen.

Daarna sprak de delegatie met de heer Lopeandía, directeur-generaal bilaterale economische betrekkingen. Tijdens het gesprek stond de economische ontwikkeling van Chili centraal. Nederland is wereldwijd als derde investeerder in Chili een belangrijke partner. Lopeandía vroeg, in lijn met eerdere gesprekspartners, aandacht voor spoedige Nederlandse ratificatie van de gemoderniseerde EU-Chili-kaderovereenkomst. Als kleine, internationaal verweven economie is Chili gebaat bij een op regels gebaseerd handelsstelsel, maar de toenemende druk daarop en de rivaliteit tussen grote economieën zorgen voor onzekerheid. Binnenlands speelden daarnaast politieke spanningen en de nasleep van twee moeizaam verlopen constitutionele processen, die investeerders terughoudender hebben gemaakt en projecten hebben vertraagd. Om de groei te stimuleren zet de regering in op het aantrekken van buitenlandse investeringen, innovatie, nieuwe technologieën en snellere vergunningverlening. Daarnaast wil Chili meer economische waarde creëren uit zijn kritieke grondstoffen, onder meer door een groter deel van de waardeketen in eigen land te ontwikkelen. Lopeandía wees daarbij op de noodzaak van beter onderwijs en meer kennisontwikkeling en innovatie in Chili zelf.

Aansluitend sprak de delegatie met staatssecretaris van Mijnbouw, de heer González. De verdere ontwikkeling van de mijnbouwsector is een van de prioriteiten van de regering-Kast. Chili is een van de grootste koper- en lithiumproducenten ter wereld en beschikt over de grootste reserves van beide grondstoffen. De regering wil de komende tien jaar voor 100 miljard dollar aan investeringen aantrekken, onder meer om de verwerkingscapaciteit in Chili uit te breiden en zo de afhankelijkheid van China te verminderen. Om investeringen te versnellen, wil de regering procedures vereenvoudigen, de vergunningverlening verbeteren en

buitenlandse investeringen aantrekken en beter beschermen. Op vragen van de delegatie ging González in op de mogelijkheden om meer grondstoffen in Chili zelf te verwerken. Bij koper wil Chili zich onderscheiden met hoogwaardige productie die maatschappelijk en ecologisch verantwoord is. Verdere verwerking van lithium, bijvoorbeeld tot batterijen, is volgens hem complexer: daarvoor zijn veel buitenlandse componenten nodig en productie in Chili is niet altijd rendabel. Ook werd gesproken over het inzetten van Nederlandse kennis en kunde en over het versterken van de samenwerking met Nederlandse en Europese bedrijven en kennisinstellingen. Tot slot kwamen ook de maatschappelijke en ecologische gevolgen van mijnbouw aan bod.

Tijdens de lunch sprak de delegatie met vertegenwoordigers van denktanks Fundacion Chile 21 en AthenaLAB en onderzoeksinitiatief Núcleo Milenio ICLAC over de gevolgen van China’s aanwezigheid in Chili en Latijns-Amerika. Zij beschreven hoe Chili laveert tussen China en de Verenigde Staten, zonder zich tot een keuze te willen laten dwingen. Voor de Europese Unie liggen volgens hen kansen om zich sterker te positioneren als betrouwbare langetermijnpartner, mits de EU sneller, concreter en consistenter handelt.

De dag werd afgesloten met een reeks speeddates op de voormalige residentie van Nederland in Chili. In gesprekken met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en multilaterale instellingen kreeg de delegatie vanuit verschillende perspectieven een beeld van actuele ontwikkelingen en vraagstukken in Chili. Daarbij kwamen onder meer het ondernemingsklimaat, klimaatverandering, mensen- en kinderrechten, jongerenparticipatie, onderwijs en de maatschappelijke gevolgen van de mijnbouw aan bod. Aansluitend bood een receptie gelegenheid om de gesprekken voort te zetten.

Zaterdag 22 augustus 2026

Zaterdagochtend kreeg de delegatie een rondleiding door het *Museo de la Memoria y los Derechos Humanos* in Santiago de Chile, dat is gewijd aan de herinnering aan de mensenrechtenschendingen tijdens de militaire dictatuur in Chili (1973-1990). Het museum biedt inzicht in de staatsgreep van 11 september 1973, de daaropvolgende repressie, het verzet, de ballingschap en het herstel van de democratie. Tijdens het bezoek werd ook stilgestaan bij de historische band met Nederland, onder meer via het werk van de Nederlandse fotograaf Chas Gerretsen, wiens foto's van de staatsgreep in het museum worden tentoongesteld.

Het werkbezoek in Chili werd afgesloten met een wandeling door Barrio Yungay, de oudste historische en culturele wijk van Santiago de Chile. Hier bezocht de delegatie een atelier van LGBTIQ+-kunstenaars.

In de namiddag vertrok de delegatie vanuit Santiago de Chile naar Buenos Aires voor het tweede deel van het werkbezoek in Argentinië.

Deel 2: Argentinië

Zondag 23 augustus 2026

Het werkbezoek aan Argentinië begon met een fietstocht door Buenos Aires, onder begeleiding van een Nederlandse ondernemer die al geruime tijd in Argentinië woont en met haar bedrijf fietstochten door de stad organiseert. Tijdens de tocht gaf zij een toelichting op de geschiedenis van de stad, de politieke, economische en maatschappelijke situatie in Argentinië en haar ervaringen met het leven en ondernemen in Argentinië.

In de middag vond een kick-off meeting plaats ter voorbereiding op het verdere programma. Politiek analist Ignacio Labaqui schetste daarbij de politieke en economische situatie in het land. De regering-Milei heeft belangrijke resultaten geboekt op het gebied van economische stabilisatie, met een dalende inflatie, een stabielere wisselkoers en verbeterde overheidsfinanciën. Daar staat tegenover dat het vertrouwen in de regering onder druk staat en de maatschappelijke onvrede toeneemt doordat veel Argentijnen de economische verbeteringen nog niet direct in hun eigen portemonnee merken. De mate waarin hierin de komende periode verandering komt, zal naar verwachting van grote invloed zijn op Milei’s kansen op herverkiezing in oktober 2027. Econoom Marcos Daziano ging vervolgens nader in op de economische hervormingen en het belang van de landbouwsector. Na de eerste fase van stabilisatie is de volgende uitdaging om duurzame economische groei te realiseren. Daarbij blijft Argentinië sterk afhankelijk van sectoren die buitenlandse valuta genereren, met landbouw als belangrijke pijler. Landbouw is goed voor circa 60% van de totale export. De landbouwproductie is de afgelopen decennia sterk toegenomen, zonder een evenredige uitbreiding van de landbouwgrond. Verdere groei wordt vooral beperkt door factoren buiten het boerenbedrijf, zoals gebrekkige infrastructuur, logistieke knelpunten, beperkte toegang tot financiering, een hoge belastingdruk en onzekerheid over regelgeving. Een volgende stap in het versterken van de concurrentiepositie ligt daarnaast in verduurzaming. Juist op dat terrein liggen kansen voor verdere

samenwerking en kennisuitwisseling tussen Argentinië en Nederland.

Tijdens het tweede deel van de bijeenkomst sprak de delegatie met vertegenwoordigers van Nederlandse bedrijven en organisaties die actief zijn in Argentinië, waaronder de Argentijns-Nederlandse Kamer van Koophandel, Rabobank, Shell, Rijk Zwaan, KPMG en Salentein. Zij schetsten een gemengd beeld van het ondernemersklimaat. Enerzijds werd gewezen op de enorme belangstelling van buitenlandse investeerders door de economische hervormingen van de regering-Milei. Met name de sectoren energie, mijnbouw en landbouw trekken momenteel omvangrijke investeringen aan. Anderzijds benadrukten verschillende bedrijven dat structurele uitdagingen blijven bestaan. Genoemd werden de beperkte voorspelbaarheid van economisch beleid, de sterke wisselingen tussen opeenvolgende regeringen, de hoge belastingdruk, complexe regelgeving, gebrekkige infrastructuur en de hoge logistieke kosten. Ook het EU-Mercosur akkoord kwam aan bod. De sprekers verwelkomden het akkoord vanwege de betere markttoegang, lagere invoertarieven en de kansen voor verdere verduurzaming van productieketens. De dag werd afgesloten met een bezoek aan een traditionele tangovoorstelling.

Maandag 24 augustus 2026

In de ochtend had de delegatie een ontmoeting met Fernando Brun, staatssecretaris voor Internationale Economische Betrekkingen, en Alejandro Cacace, staatssecretaris voor Deregulering en Staatsmodernisering. Zij lichtten het ambitieuze hervormingsprogramma van de regering-Milei toe, dat is gericht op liberalisering van de economie, vermindering van regelgeving en verdere integratie van Argentinië in de wereldeconomie. De effecten zijn zichtbaar: de inflatie, die in 2023 op jaarbasis 221% bedroeg, is teruggebracht tot 33% en de Argentijnse economie groeide in 2025, na jaren van krimp, met 4,4% Ondanks het ontbreken van een parlementaire meerderheid wist de regering steun te verwerven voor belangrijke hervormingen. Ook het EU-Mercosur akkoord kwam uitgebreid aan de orde. De bewindspersonen benadrukten de voordelen en de inspanningen van Argentinië om aan Europese eisen op het gebied van duurzaamheid en milieu te voldoen. Op vragen van de delegatie over de gevolgen van deregulering voor onder meer werkgelegenheid en mensenrechten antwoordden zij dat veel bestaande regelgeving gevestigde belangen beschermde en de toetreding van nieuwe bedrijven bemoeilijkte. Het doel van de deregulering is volgens hen dergelijke belemmeringen weg te nemen, zonder daarbij belangrijke normen en standaarden los te laten.

Bij een werklunch sprak de delegatie met de Argentijnse Kamer van Koophandel en Diensten (CAC), investeringsagentschap PromArgentina en de Argentijnse Kamer voor Hernieuwbare Energie (CADER). Zij waren zeer positief over de liberalisering van de economie en zagen vooral kansen in energie, mijnbouw en hernieuwbare energie. Ook werd gesproken over mogelijkheden voor Nederlandse samenwerking, onder meer voor nieuwe energieprojecten. Daarnaast kwam de Europese ontbossingsverordening (EUDR) aan de orde. Gezien het grote belang van de Europese markt voor de afzet van onder meer soja, worden de Europese duurzaamheidseisen ook als een stimulans gezien om productieketens verder te verduurzamen

Het aansluitende bezoek aan het Argentijnse parlement begon met een rondleiding, gevolgd door een gesprek met veertien Argentijnse parlementariërs. Daarbij werden de sterke banden tussen Nederland en Argentinië benadrukt. Handel, landbouw, technologie en energie werden genoemd als belangrijke terreinen voor verdere samenwerking. De parlementariërs spraken zich zeer positief uit over het EU-Mercosur akkoord en wezen op de brede parlementaire steun waarmee het akkoord in zowel het Congres als in de Senaat is goedgekeurd. In de gedachtewisseling kwamen onder meer de duurzaamheidsaspecten van het akkoord, het tegengaan van ontbossing en het belang van mensenrechten en traceerbaarheid aan de orde.

In de middag reisde de delegatie door naar de stad Rosario in de provincie Santa Fe. Santa Fe is een van de belangrijkste economische en exportregio’s van Argentinië en is goed voor circa 8% van het Argentijnse bbp en 23% van de export. Na aankomst vond een informeel diner plaats met de CFO van Randstad in Argentinië en vertegenwoordigers van de provincie Santa Fe en de stad Rosario. Tijdens het diner werd gesproken over de Argentijnse economie en arbeidsmarkt en economische ontwikkelingen in de provincie en de stad.

Dinsdag 25 augustus 2026

De volgende ochtend maakte de delegatie een boottocht over de Paranárivier, langs verschillende haven- en overslagterminals voor onder meer soja. Het havengebied van Rosario behoort tot de belangrijkste knooppunten voor de export van landbouwproducten in Zuid-Amerika. Tijdens de tocht gaven een vertegenwoordiger van het havenbedrijf en medewerkers van de ambassade een toelichting op de omvang en werking van de haven- en exportinfrastructuur. Zo kreeg de delegatie een

beeld van de gehele landbouwketen, van productie en verwerking tot opslag en export. In het gesprek was veel aandacht voor de traceerbaarheid en verduurzaming van landbouwketens, mede in het licht van de Europese ontbossingsverordening (EUDR).

Tijdens het middagprogramma bij de Kamer van Koophandel van Rosario verdiepte de delegatie zich verder in de Argentijnse landbouwsector. Het Argentijnse ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij benadrukte het economische gewicht van de landbouwsector, die goed is voor 16% van het bbp, 60% van de export en 15% van de werkgelegenheid. De landbouwsector kent recentelijk een zeer sterke groei, het ministerie bracht deze ontwikkeling in verband met de ingezette economische hervormingen. Fundación INAI, een Argentijns instituut voor internationale landbouw- onderhandelingen, belichtte het EU-Mercosur akkoord vanuit Argentijns perspectief. Het instituut presenteerde een uitsluitend positief beeld van het akkoord en benadrukte dat de Europese voedselveiligheids- en milieuregels zullen worden nageleefd. VISEC, een platform waarin bedrijfsleven, overheid, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties samenwerken, maakte vervolgens concreet hoe Argentinië werkt aan traceerbaarheid in de soja- en rundvleesketens. Het in 2019 gestarte initiatief volgt producten van de productielocatie tot de exporthaven. Geolocatie, satellietbeelden, officiële documentatie en onafhankelijke controles moeten aantonen of producten voldoen aan sociale, juridische en milieutechnische criteria. Het systeem is mede ingericht op naleving van de Europese ontbossingsverordening. The Nature Conservancy, een internationale natuurbeschermingsorganisatie, sloot af met voorbeelden uit de Gran Chaco, een uitgestrekte bos- en savanneregio in Zuid-Amerika. De organisatie werkt met grotere producenten en familiebedrijven aan landbouwmethoden die productie en natuurbehoud combineren. Daarbij kwam ook het handelsbelang naar voren: aantoonbare herkomst en duurzaamheid worden steeds belangrijker voor toegang tot internationale afzetmarkten.

In de middag vertrok de delegatie naar Buenos Aires. De dag werd afgesloten met een informeel diner met prominente vertegenwoordigers van het Argentijnse maatschappelijk middenveld in de residentie van de ambassadeur.

Woensdag 26 augustus 2026

De laatste dag van het werkbezoek begon met een gesprek met vertegenwoordigers van Argentijnse mensenrechtenorganisaties en een Nederlandse journalist. Onder de Chatham House Rule werd gesproken

over persvrijheid, vrouwenrechten en lhbtiq+-rechten in Argentinië. Daarbij werden veel zorgen geuit over de verslechtering van de mensenrechtensituatie sinds het aantreden van president Milei. Ook bespraken de deelnemers hoe Nederlandse parlementariërs deze onderwerpen onder de aandacht kunnen blijven brengen, mede in het kader van handelsrelaties.

Het werkbezoek werd afgesloten met een bezoek aan het Parque de la Memoria. Het park werd in 1998 opgericht als publieke herdenkingsplaats voor de slachtoffers van de militaire dictatuur en ligt aan de Río de la Plata. De locatie is van bijzondere betekenis, omdat de rivier de laatste rustplaats werd van veel slachtoffers van de zogenoemde ‘dodenvluchten’. De delegatie werd ontvangen door parkdirecteur mevrouw Battiti en directeur-generaal Mensenrechten van de stad Buenos Aires, mevrouw Steinberg. De rondleiding voerde onder meer langs het monument waarop de namen van duizenden verdwenen en vermoorde slachtoffers zijn aangebracht. Ook sprak mensenrechtenactivist, de heer Herrera Simerman, over zijn persoonlijke familiegeschiedenis en zijn inzet voor de zoektocht naar degenen die tijdens de dictatuur verdwenen. Ter afsluiting wierpen de delegatieleden witte bloemen in de rivier als eerbetoon aan de slachtoffers.